

BESZÁMOLÓ
a
Tulajdonosi Közgyűlésnek
a
Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalat 2017. évi gazdálkodásáról

Vezetői összefoglaló

A Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalat alaptevékenységét tekintve a megye meghatározó piaci szereplőjeként gondoskodik számos településen a temetők üzemeltetéséről, valamint a temetkezési szolgáltatás lebonyolításáról, mindig szem előtt tartva, hogy e speciális szolgáltatásnál hatványozottan érvényesül a felelősség a mindennapi munka során.

Céljaink között kiemelt jelentőséget kapott, hogy a piac megtartása mellett megőrizzük a szolgáltatás és üzemeltetés biztonságát, rugalmasan tudjunk alkalmazkodni a lakossági igények kiszolgálásához, eleget tudjunk tenni a tulajdonos Önkormányzatokkal kötött Kegyeleti Közzolgáltatási Szerződésben vállalt kötelezettségeink teljesítésének, mindemellett eredményes gazdálkodást valósítsunk meg, biztosítsuk a tevékenység pénzügyi finanszírozhatóságát.

Az önkormányzatokkal közös érdekünk a szolgáltatás és a temető üzemeltetés biztonságának megőrzése, illetve a szerződéses kötelezettségek betartása. A korábbi években jelentős terhet rótt a vállalatra, hogy csakis a saját bevételeink terhére tudtunk a kötelezően ellátandó feladatok finanszírozására többletforrást biztosítani. A megváltozott gazdálkodási körülmények miatt, arra kényszerültünk, hogy a 2013. évtől bevezetésre került feladat alapú finanszírozást kérjük a temető tulajdonos önkormányzatoktól. Ez az új feladatalapú finanszírozás nem a teljes valós költségeket ismeri el, a ténylegesen felmerült költségek jóval magasabbak, mint a költségvetési törvényben meghatározott négyzetméterenkénti ár. Egy-egy temetőben tetemes költséget képvisel a szemétszállítás- és ártalmatlanítás díja, a temetői víz és áramdíj, a létesítmények és az infrastrukturális hálózat karbantartási költségei, a berendezési és felszerelési tárgyak korszerűsítése folyamatos cseréje, a zöldfelület gondozás, kaszálás stb. Ettől az évtől a vállalat által üzemeltetett temetők tulajdonosai (önkormányzatok) többsége hozzájárult a temetőfenntartás költségeihez. A támogatás hiányában arra kényszerültünk volna, hogy a költségek egy részét továbbhárítsuk a

szolgáltatást igénybe vevő lakosságra, a temetőlátogatókra. A tetemes temetőüzemeltetési költség miatt a jövedelmezőség alacsony, 2% körüli értéket képvisel.

Napjainkban a független külső környezeti tényezők mellett jelentős mértékben befolyásolják a vállalat életét a belső nehézségek is. A jelenlegi gazdasági környezetben egyértelműek a vállalkozások többsége által is jelzett munkaerő-piaci gondok. A szolgáltatás jellege humán tőke igényes, melynek a költségei nagymértékben emelkedtek. Az elmúlt években a vállalkozói szektorban kialakult munkaerő kereslet tovább erősödik. Igyekszünk alkalmazkodni a megváltozott feltételekhez, a vállalat belső világát, működését úgy szervezni, hogy a folyamatos ésszerű összehangolás következtében a szolgáltatásban ne legyen fennakadás. Napjainkban munkavállalóink több mint 20 %-a nyugdíjas. Az utóbbi 1-2 évben magasabb a dolgozói ki-belépők száma, megszűnő munkaviszony esetén gyakran több hónapot is igénybe vesz, amíg új munkaerővel be tudjuk tölteni a megüresedett helyet, mivel az itt dolgozók erős fizikai és pszichés terhelésnek vannak kitéve, nem mindenki vállalja, hogy az elmúlással szembesüljön nap, mint nap. A temetkezési szakszolgáltatás elvégzését nem tudjuk helyettesíteni a technikai modernizáció vívmányaival, az automatizálás nyújtotta fejlődéssel. Az olyan jellegű feladatoknál, amelyek nem igénylik a szakszemélyzet igénybe vételét, pl. a temető fenntartási munkák közül a kaszálást külső vállalkozóval végeztetjük el több temetőben. A probléma rávilágít arra, hogy a közeljövőben a lehetséges munkaerő tartalékok, szunnyadó erőforrások feltárása és kiaknázása komolyabb belső kihívást jelenthet. Természetesen számítani kell arra, hogy a továbbiakban is jelentősen emelni kell a munkabéreket, amely a munkáltatót terhelő bérek és bérjárulékok miatt jelentős költségnövekedést eredményez.

Működési hatékonyságunk növelésével a következő években is törekszünk megőrizni és erősíteni pozíciónkat Hajdú-Bihar megye területén, a lejáró Kegyeleti Közszolgáltatási Szerződéseket újabb időintervallumra meghosszabbítani, valamint az általunk üzemeltetett köztemetők körét bővíteni. 2018. január 16.-tól 5 éves időtartamra üzemeltetjük Hajdúsámson Város köztemetőjét is, valamint temetkezési felvételi irodát nyitottunk Hajdúdorogon. A célok eléréséhez rendelkezésre álló erőforrások meghatározta keretek és lehetőségek tágítása minden korábbinál nagyobb és nagyobb erőfeszítést követel. Az alaptevékenység bevételei mellett többletbevételi forrásokat realizál a vállalat a Debreceni Köztemető gazdasági udvarában található ingatlanok bérbeadása révén is.

A korábbi évekhez hasonlóan a HBM. Rendőr- Főkapitányság valamint a Debreceni Egyetem Igazságügyi Kórbonctani Intézete által kiírt közbeszerzési pályázatok alapján továbbra is mi végezzük a szolgáltatási feladatokat ezen intézményeknek.

A vállalat működése

- A Vállalat 1949. évben alakult Állami Vállalatként.
- A rendszerváltozást követően az 1991. évi XXXIII. Törvény alapján a vállalat által kezelt, és korábban állami tulajdonban lévő vagyont az önkormányzatok közös tulajdonába került.
- 1997. év decemberében a tulajdonszerző önkormányzatok e vagyont a vállalatra bízták, a temetőfenntartással és temetésszolgáltatással kapcsolatos települési önkormányzati feladatok eredményes ellátása, az önkormányzati tulajdon hatékony működtetése érdekében.
- Tulajdonosi összetétel: 57 települési önkormányzat (100%-os önkormányzati tulajdon)
- Gazdálkodási forma: egyes jogi személyek vállalata
- Tevékenységi kör: a cég Hajdú-Bihar megye 50 településén lát el temetésszolgáltatási feladatokat, ezen belül 21 településen Kegyeleti Közzolgáltatási Szerződés keretében temetőüzemeltetést, valamint 4 településen ravatalozó üzemeltetést végez.
- A vállalat Debrecenben a székhelyén kívül 1 telephellyel, valamint a megye településein 15 fiókteleppel rendelkezik

Az üzleti évi gazdálkodás körülményei

Jelen számvetési beszámoló 2017. január 01. – 2017. december 31. időszakot öleli fel, a mérleg fordulónapja 2017. december 31.

A mérlegkészítés napjáig a vállalkozás folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem állt fenn, a HBM Temetkezési Vállalat a belátható jövőben is fenn tudja tartani működését, folytatni tudja tevékenységét, nem várható a működés jelentős csökkenése.

A HBM. Temetkezési Vállalat könyveit magyar nyelven, a kettős könyvvitel elvei és szabályai szerint vezeti. Az előző évhez hasonlóan a tárgyévben is egyszerűsített éves beszámolót készített.

Az eredmény megállapításának választott módja: Forgalmi költség eljárás

A mérleget A változatban állította össze.

A tárgyévi beszámoló szabályszerűségét, megbízhatóságát és valódiságát könyvvizsgáló ellenőrizte.

Gazdasági, pénzügyi helyzet

1./ Bér-és létszámgazdálkodás:

A tárgyévben foglalkoztatott munkavállalók átlagos statisztikai létszámát mutatja be az alábbi táblázat:

Állománycsoport (fő)	2016. év	2017. év
Szellemi	9	9
Fizikai	39	39
Összesen:	48	48

A vállalat nemcsak pénzügyi vonatkozásban, hanem a humánerőforrás-gazdálkodás területén - még ha nehézségek árán is, de megőrizte a stabilitását, így céges szinten azonos munkavállalói létszám jellemezte a közelmúltat.

A munkaszervezést elsősorban az egyes szervezeti egységek közötti belső átcsoportosítással igyekeztünk megoldani. Elsődleges alapelv a munkaterületek és munkakörök belső racionalizálása volt, alkalmanként új munkaerő felvételével szükséges optimalizálnunk az egyes területeken jelentkező munkaerőigényt.

Béradatok

A tárgyévben foglalkoztatott munkavállalók bérköltségét mutatja be az alábbi táblázat:

Állománycsoport (e Ft)	Bérköltség 2016. év	Bérköltség 2017. év
Szellemi	35 012	43 626
Fizikai	80 853	96 105
Összesen:	115 865	139 731

A szociális hozzájárulási adó (SZOCHO) 27%-ról – 22%-ra 5%-kal csökkent 2017. január 01-től. A járulék csökkenés miatti költségmegtakarítást a dolgozók béremelésére fordítottuk. 2018. január 01-től ismételt béremelést valósítottunk meg, melynek mértéke: 12% volt.

A béremelésen felül év végi jutalmat adtunk munkavállalóinknak. A karácsonyi ünnepek előtt egy havi alapbérnek megfelelő jutalomban részesítettük dolgozóinkat.

2017. évben is béren kívüli juttatási csomagot biztosítottunk Cafeteria rendszerünk keretében, melyet az alábbi táblázatban mutatunk be:

A béren kívüli juttatások megoszlása

Jogcím (e Ft)	2016. év	2017. év
Béren kívüli pénzjuttatás	0	4 706
Étkezési utalvány	11 988	1 380
Önkéntes kiegészítő nyugdíjpénztári hozzájárulás	363	285

A korábbi évekbent Cafeteria juttatásként Erzsébet utalványt adtunk dolgozóinknak. 2017-től – az alkalmazható éves keretösszegnek megfelelően évi 100.000 Ft/fő pénzjuttatást adunk béren kívüli juttatásként. A korábbi években adott utalvány és a pénzjuttatás keretösszégén felüli részt alapbéresítettük.

Az élőmunka hatékonysága: A nettó árbevétel a létszámra vetítve 9.323 e Ft/fő, azaz minden dolgozóra 9.323 e Ft árbevétel esik átlagosan.

A nettó árbevétel és a bérköltség aránya: 3,2

2./ Az eredmény értékelése

A vállalat főtevékenységből származó üzemi (üzleti) gazdálkodási eredménye az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	2016. év	2017. év	Változás (%)
+ Értékesítés nettó árbevétele	412 856	447 542	8,40
- Értékesítés közvetlen költségei	286 783	309 612	7,96
= Értékesítés bruttó eredménye	126 073	137 930	9,40
- Értékesítés közvetett költségei	109 701	119 789	9,20
+ Egyéb bevételek	6 183	4 642	-24,92
- Egyéb ráfordítások	13 6564	12 693	-7,04
= Üzemi üzleti tevékenység eredménye	8 901	10 090	13,36

Az árbevétel dinamikája:

A vállalat teljes naptári évre számított árbevétele az előző évben 412 856 e Ft, a tárgyévben 447 542 e Ft volt. Az árbevétel az előző évhez képest 34 686 e Ft értékkel, 8,4 %-kal növekedett.

Vagyonarányos adózott eredmény (ROA):

Az adózott eredmény az előző évben a mérlegfőösszeg 3,7%-át, a tárgyévben a 3,9 %-át teszi ki.

Egy napra jutó árbevétel:

A működés egy naptári napjára jutó árbevétel az előző évben 1 128 e Ft, a tárgyévben 1 226 e Ft volt.

Az adózott eredmény dinamikája:

Az adózott eredmény az előző évben 7 712 e Ft, a tárgyévben 8 511 e Ft volt. Az előző évhez képest az adózott eredmény 799 e Ft értékkel növekedett.

Az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye tevékenységenkénti bontásban az alábbiak szerint alakult:

(ezer Ft)

Megnevezés	Bevétel	Ráfordítás	Eredmény
Temetésszolgáltatás	311 782	292 402	19 380
Temetőüzemeltetés	117 670	129 872	-12 202
Bérbeadás	18 090	7 127	10 963
Egyéb bevétel/Ráfordítás	4 642	12 693	-8 051
Összesen	452 184	410 138	10 090

A fenti táblázat adataiból látható, hogy a temető üzemeltetés bevétele 2017-ben sem nyújtott fedezetet a temető üzemeltetés ráfordításainak finanszírozására. A temetői díjtételek emelésére évek óta nem került sor, ezért azoknál a településeknél, ahol a tulajdonos önkormányzat nem járult hozzá a temető fenntartás költségeihez, a saját bevételéből szükséges azt finanszíroznia a vállalatnak.

A vállalat által végzett temetésszám természetes mutatóinak alakulása:

Megnevezés	2016. év	2017. év	Index (%)
Hagyományos temetés	1 037	1 078	104
Hamvasztásos temetés	487	474	97
Exhumálás	19	12	63
Összesen	1 543	1 564	101

A temetések száma hasonló az előző évhez képest, minimális változás tapasztalható. Összességében 1 %-kal, számszerűen 21 fővel növekedett a 2016-hoz képest, ezen belül a koporsós temetések száma 4%-kal nőtt, a hamvasztásos temetések száma pedig 3%-kal volt kevesebb, mint az előző évben.

KÖLTSÉGEK és RÁFORDÍTÁSOK:

A cég főtevékenységgel összefüggő ráfordításai 442 094 e Ft volt, összességében 8 %-kal több, mint 2016-ban, megoszlása az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	2016.		2017.	
	E Ft	%	E Ft	%
Anyagjellegű ráfordítások	207 934	50,7	218 635	49,5
Személyi jellegű ráfordítások	171 418	41,8	193 016	43,6
Értékcsökkenés	17 132	4,2	17 750	4
Aktivált STEÉ	0	0	0	0
Egyéb ráfordítás	13 654	3,3	12 693	2,9
Összesen	410 138	100	442 094	100

Az **anyagjellegű ráfordítások**: 109 546 e Ft anyagköltségből, 65 343 e Ft igénybe vett szolgáltatásból és 6 988 e Ft egyéb szolgáltatásból, és 36 758 e Ft közvetített szolgáltatásból tevődnek össze.

Értéke számszerűen 10 701 e Ft-tal, 5%-kal volt magasabb, mint az előző évben.

A **személyi jellegű ráfordítások**: 139 731 e Ft bérköltségből, 18 046 e Ft személyi jellegű egyéb kifizetésből és 35 239 e Ft bérjárulékából áll.

Értéke számszerűen 21 598 e Ft-tal, 13%-kal volt magasabb, mint az előző évben volt.

Kiemelt költségeink az alábbiak szerint változtak:(ezer Ft)

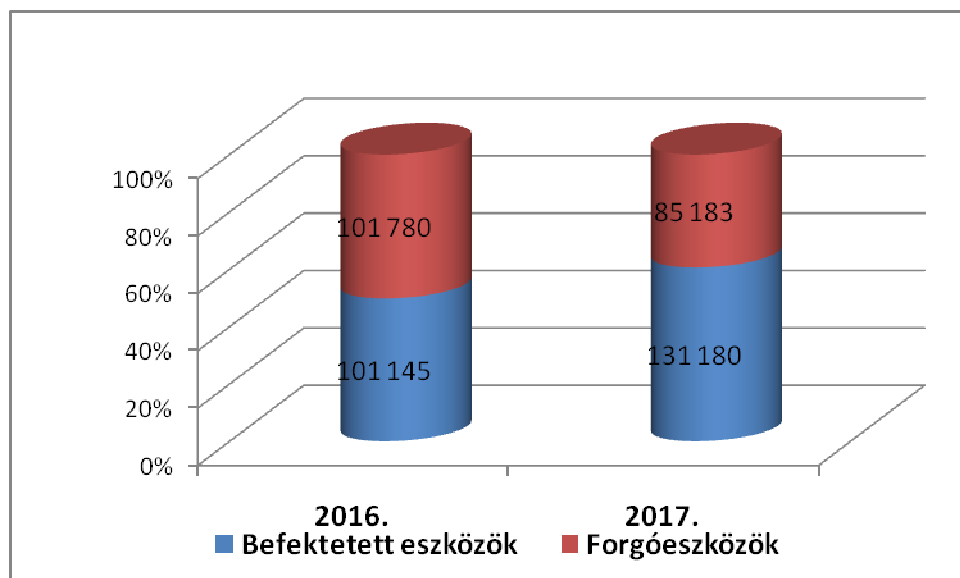
Megnevezés	2016. év	2017. év	Index (%)
Javítás, karbantartás költségei	24 898	30 763	123,6
Bérleti díjak	5 652	4 877	86,3
Energiadíj (víz, gáz, áram, üzemanyag)	20 380	21 012	103,1
Szerszám, munka-, és védőruha költsége	1 794	2 447	136,4
Vagyonvédelem-, és biztosítás költségei	2 228	2 126	95,4
Temetőkből történő szemétszállítás és ártalmatlanítás	6 670	6 545	98,1

A javítás karbantartás költségei között jelentősebb összeget képvisel:

- Halott-hűtők karbantartása, működőképességük folyamatos ellenőrzése
- Elektromos javítások, érintésvédelmi vizsgálatok, ellenőrzések elvégzése
- Ravatalozó épület tető javítás-karbantartás
- Temetői utak karbantartása, kátyúzása
- Temetői infrastruktúra, vízvezeték, elektromos hálózat folyamatos javítása, állagmegóvása
- Ravatalozó épület felújítása
- Hangosító berendezések karbantartása
- Temetőben használatos kisgépek, fűkaszák, traktor javítása
- Halottszállító gépjárművek javítása

3./ A vagyoni helyzet értékelése:

Az eszközök összetételét mutatja be az alábbi diagram

Az eszközstruktúrán belül a befektetett eszközök összege 2017. évben 131 180 e Ft-ot, a forgóeszközök összege pedig 85 183 e Ft értéket képvisel. A forgóeszközökön belül a készletek: 3 290 e Ft, a követelések: 11 922 e Ft a pénzeszközök értéke: 69 971 e Ft volt. A vállalat közel 60-40 %-os befektetett eszköz/forgóeszköz aránnyal működött 2017-ben.

4./ Tőkeszerkezet értékelése

Mérleg adatok

(ezer Ft)

A tétel megnevezése	2016. év	2017.
D. Saját tőke	160 668	169 179
E. Céltartalékok	0	0
F. Kötelezettségek	36 229	41 648
Források (Passzívák összesen)	209 189	219 554
(%)		
Tőkeerősség (ST/Mérlegfőösszeg)	76,8	77,1
Eladósodottság mértéke (Kötelezettségek/ST)	22,5	24,6
Tőkearányos adózott eredmény (ROE)	4,08	5,0
Befektetett eszközök fedezettsége (ST/Bef.eszk.)	158,8	129,0

Tőkeerősség: a saját tőke arányát mutatja az összes forráson belül, optimális mértéke függ a tevékenység profiljától. A fenti táblázatból látható, hogy a tőkeerősség javult, a forrásokon belül a saját tőke aránya 77,1 %-ot, - így az idegen tőke aránya 22,9 %-ot tesz ki.

Eladósodottság: A kötelezettségek – Saját tőkéhez viszonyított aránya 24,6%, az előző évben 22,5 % volt. Minimális mértékben emelkedett, a megfelelő érték teljes mértékben ágazat illetve vállalatfüggő, általában nem célszerű az 50% fölötti eladósodottság.

Tőkearányos adózott eredmény: a saját tőke jövedelmezőségét fejezi ki. A saját tőke 2016-ban 4,08 %-os, 2017-ben 5,0 %-os eredményt hozott a vállalat működésében.

A tőkeszerkezet vizsgálata során megállapítható, hogy a vállalat saját tőkéje folyamatosan növekszik, tőkeerőssége stabil, kötelezettségei elfogadható szinten állnak.

A tárgyévi beruházások alakulása:

(ezer Ft)

Megnevezés	2016. év	2017. év	Index (%)
Összes beruházás	11 856	48 578	410
Üzembe helyezés	11 856	48 578	410
Befejezetlen beruházás	0	0	-

Az aktivált beruházások összetétele:

Megnevezés	Érték (e Ft)
Szellemi termékek	368
Ingatlanok	16 085
Műszaki berendezések, gépek, felszerelések	4 410
Gépjárművek	24 248
Egyéb berendezések, irodai, igazgatási felszerelések	3 467
Összesen:	48 578

Jelentősebb beruházások:

Szellemi termékek:

- számítógépes szoftver
- temetői térképek

Ingatlanok:

- Derecskei temetkezési felvételi iroda felújítása
- Ravatalozó felújítás
- Temetői utak aszfaltozása, útalap készítés
- Temetőben vízvezeték rendszer és víznyerő-hely kiépítése

Műszaki berendezések, gépek, felszerelések:

- Bontókalapács vásárlása
- Ülőpadok vásárlása a temetőkbe
- 4 db kisgép (Motoros bozótívágó) vásárlása
- Hangosító berendezések, hangszórók, mikrofonok vásárlása
- Ravatalozó drapéria garnitúra cseréje (Biharnagybajom, Hortobágy)

Gépjárművek:

- 2 db halottszállító gépjármű vásárlása és átalakítása
- 1 db személygépkocsi vásárlása

Egyéb berendezések, irodai, igazgatási felszerelések

- számítástechnikai felszerelések, telefonok
- halottszállító pihenőhelyiség berendezési tárgyai

5./ A pénzügyi helyzet értékelése

MÉRLEG Eszközök (Aktívák)

(e Ft)

Megnevezés	2016. év	2017. év
B. Forgóeszközök összesen	101 780	85 183
I. Készletek	1 935	3 290
II. Követelések	9 595	11 922
III. Értékpapírok	0	0
IV. Pénzeszközök	90 250	69 971

MÉRLEG Források (Passzívák)

(e Ft)

Megnevezés	2016. év	2017. év
F. Kötelezettségek összesen	36 229	41 648
I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	345	8 800
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	35 884	32 848
Likviditási mutató I. (%)	251	213
Likviditási mutató II. (%)	284	259

A pénzeszközök a rövidlejáratú kötelezettségek értékére 213 százalékos, a forgóeszköz-állomány pedig a rövid lejáratú kötelezettségek összegére 259 százalékos fedezetet biztosított 2017-ben. Ebből következik, hogy a cég fizetőképessége igen jónak ítéltető meg, a pénzügyi helyzet stabil, likviditási problémák továbbra sincsenek.

A követelések, és a rövidlejáratú kötelezettségek 2017. évi összetételét mutatja be az alábbi táblázat:

Követelések (e Ft)		Rövidlejáratú kötelezettségek (e Ft)	
Vevő követelés	8 878	Szállítók	13 765
Munkavállalókkal szemb. követelés	635	Lízing köt. 2018. törlesztő részlet	3 229
Fizetett kaució	210	Bérfizetések	5 959
Önkormányzati helyi adó köv.	137	Egyéb adók	115
Egyéb követelés	2 062	Áfa fizetési kötelezettség	3 476
		Munkabér fizetési kötelezettség	4 905
		Egyéb kötelezettségek	1 399
Összesen:	11 922	Összesen:	32 848

A következő üzleti évet érintő célkitűzéseink:

Fentiek ismeretében a következő üzleti évre kiemelt feladatainknak tekintjük:

- A Kegyeleti Közzolgáltatási Szerződésekben vállalt és 2018. évre ütemezett fejlesztési, beruházási feladatok kivitelezése
- Temetői utak felújítása, karbantartása
- Temetők parkosítása, zöldfelületek, pihenőhelyek kialakítása
- A temető üzemeltetés tevékenységhez használatos kisgépek, fűkaszák, bozótvágók vásárlása
- Ravatalozó felszerelési tárgyak, drapériák, hangosító berendezések cseréje, korszerűsítése
- A szolgáltatás és az üzemeltetés színvonalának, biztonságának megőrzése, a Kegyeleti Közzolgáltatási Szerződésben meghatározott temető üzemeltetési és fenntartási feladatok folyamatos teljesítése
- a fizetőképesség és a pénzügyi egyensúly megőrzése, ill. fenntartása
- a tulajdonos Önkormányzatokkal való jó együttműködés

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a Vállalatunk 2017. évi gazdálkodásáról készített számszaki és szöveges beszámolóját, a 2018. évi üzleti tervet és a független könyvvizsgálói jelentést szíveskedjenek elfogadni.

Debrecen, 2018. április 27.

Kari Irén
Igazgató